

Gebouwde omgeving

Gebouwde omgeving categorie 1 beleidsoptie fiscale vergroening

71. Schuif in de energiebelasting; balans aardgas en elektriciteit

Thema: Fiscale vergroening

Omschrijving van de maatregel

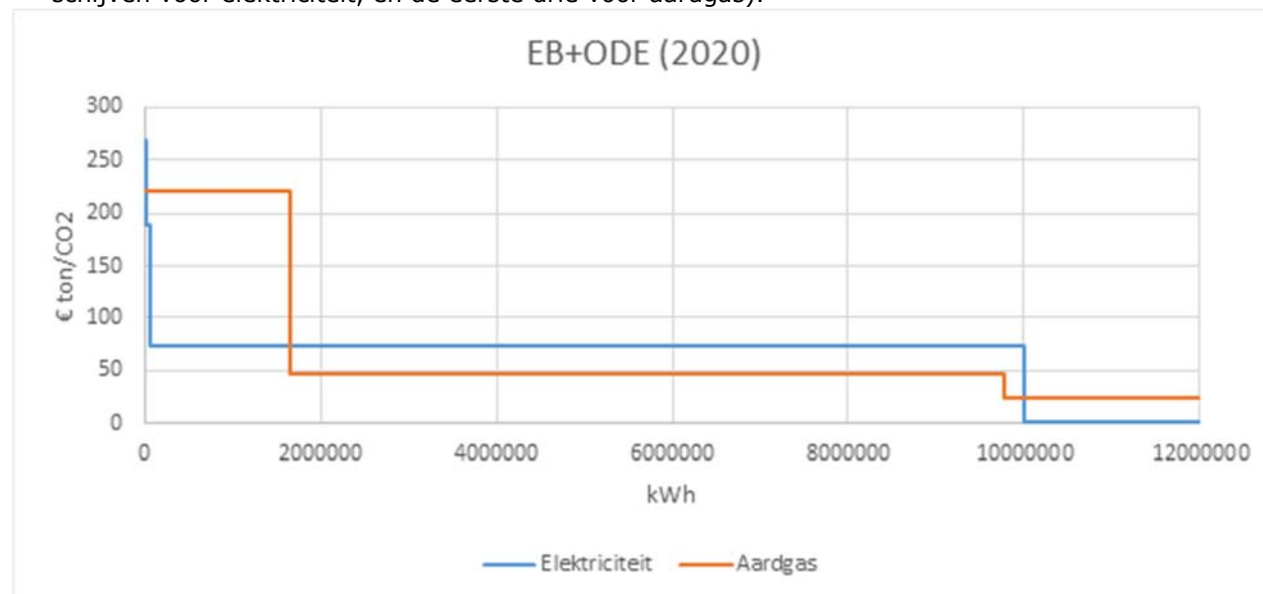
- Aanpassing van de tarieven voor aardgas en elektriciteit in de energiebelasting, zodat deze beter in balans zijn in verhouding tot de CO₂-uitstoot.
- De tarieven van de energiebelasting (en ODE) zijn historisch gegroeid en zijn niet direct gebaseerd op de CO₂-uitstoot die vrijkomt bij de verbranding van aardgas of opwekking van elektriciteit.
- De verbetering van deze balans maakt de energiebelasting economisch minder verstorend in de keuze tussen bijvoorbeeld een warmtepomp en een cv-ketel.

Doel

- Energiebelasting minder economisch verstorend maken, verbeteren beprijzing externe kosten.

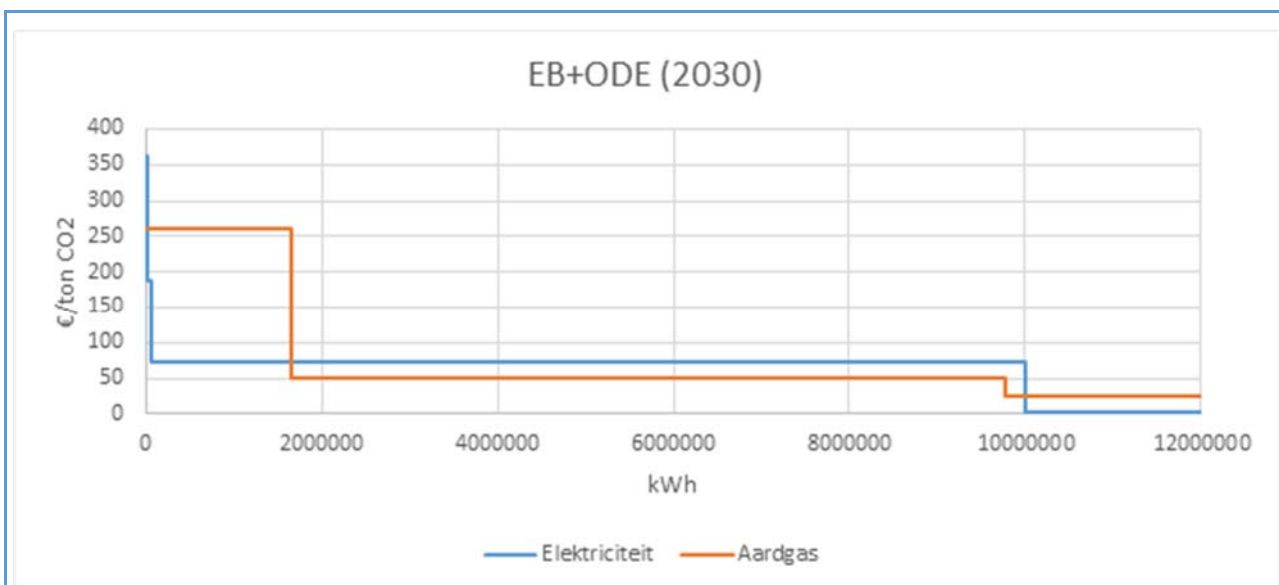
Achtergrond/rationale

- De tarieven van de energiebelasting (en ODE) zijn historisch gegroeid en zijn niet direct gebaseerd op de CO₂-uitstoot die vrijkomt bij de verbranding van aardgas of opwekking van elektriciteit.
- Door de tarieven beter in balans te brengen wordt de energiebelasting economisch minder verstorend in de keuze tussen bijvoorbeeld een warmtepomp en een cv-ketel.
- De lengte van de schijven voor aardgas komt niet overeen: zo loopt de eerste schijf elektriciteit tot en met 10.000 kWh, terwijl de eerste schijf aardgas loopt tot en met 170.000 m³. Daarbij komt dat 1 m³ dezelfde energie-inhoud heeft als ongeveer 10 kWh. Hierdoor kent de eerste schijf elektriciteit een ander verbruiksprofiel dan de eerste schijf aardgas; in de eerste schijf elektriciteit is het aandeel huishoudelijk gebruik bijvoorbeeld groter, terwijl in de eerste schijf aardgas ook relatief veel gebruik zit van grotere bedrijven.
- Onderstaand zijn de tarieven voor aardgas en elektriciteit in €/ton CO₂ vergeleken (voor alle vier de schijven voor elektriciteit, en de eerste drie voor aardgas).

- De elektriciteitsmix zal de komende jaren vergroenen, waardoor de belasting per ton CO₂ bij een gelijkblijvend tarief voor elektriciteit zal stijgen.
- Onderstaand zijn de tarieven voor aardgas en elektriciteit in €/ton CO₂ vergeleken voor 2030, rekening houdend met de veranderende elektriciteitsmix, de verwachte stijging van de ODE en de schuif in de energiebelasting uit het Klimaatakkoord.⁴⁰

⁴⁰ Bij 0,28 kWh, tabel 13b tabellenbijlage Klimaat- en Energieverkenning 2019

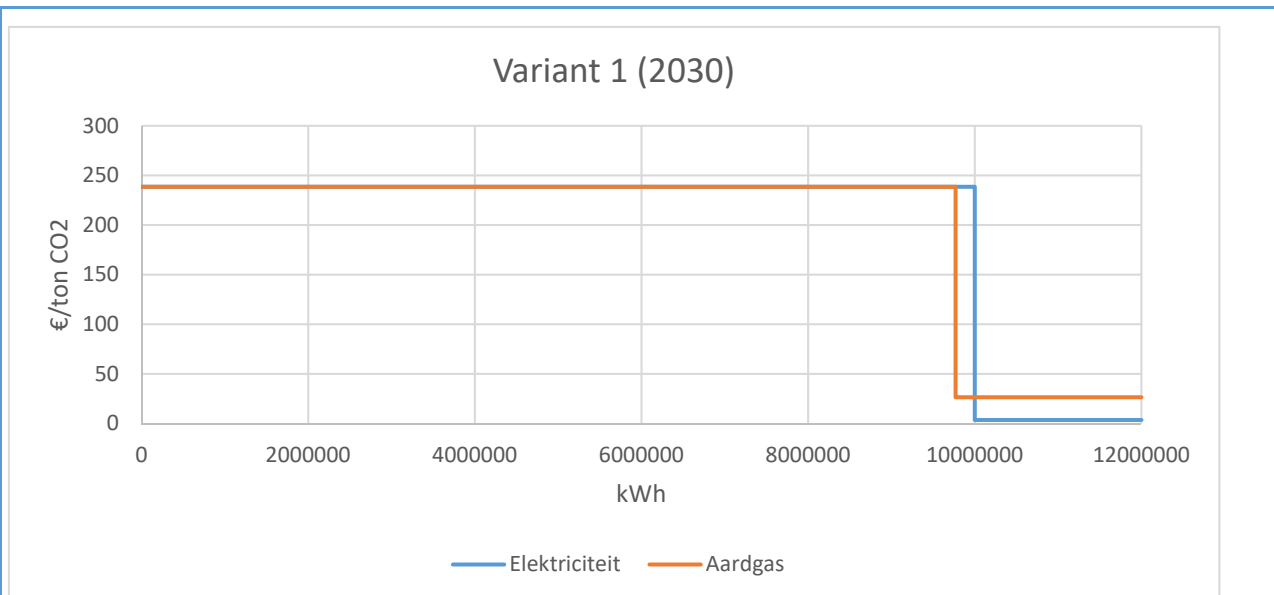

Onderstaand staan indicatief twee beleidsvarianten opgenomen waarmee een betere balans wordt gecreëerd. Voor beide varianten geldt dat de budgettaire gevolgen slechts zeer indicatief worden weergegeven, omdat het ramen van de budgettaire effecten van een schuif tot en met 2030 met veel onzekerheid gepaard gaat. Dit heeft te maken met het feit dat er geen officiële prognoses beschikbaar zijn voor het toekomstige aardgas- en elektriciteitsverbruik van huishoudens en bedrijven, waarbij tevens rekening is gehouden met de impact van het klimaatakkoordbeleid als geheel.

Variant 1

De eerste 3 schijven voor elektriciteit komen qua energie-inhoud ongeveer overeen met de eerste 2 schijven voor aardgas. In deze variant worden deze schijven gelijk getrokken in termen van €/ton CO₂, waarbij de verwachting is dat deze variant niet gepaard gaat met een grote budgettaire derving.

Aardgas	Mutatie	EB + ODE (2030) in ct/m ³	EB + ODE (2030) in €/ton
1 ^e schijf	- 4 cent	42,75	239
2 ^e schijf	+ 34 cent	42,75	239
Elektriciteit	Mutatie		
1 ^e schijf	-3,47 cent	6,68	239
2 ^e schijf	-2,62 cent	6,68	239
3 ^e schijf	+ 2,97	6,68	239

Variant 2

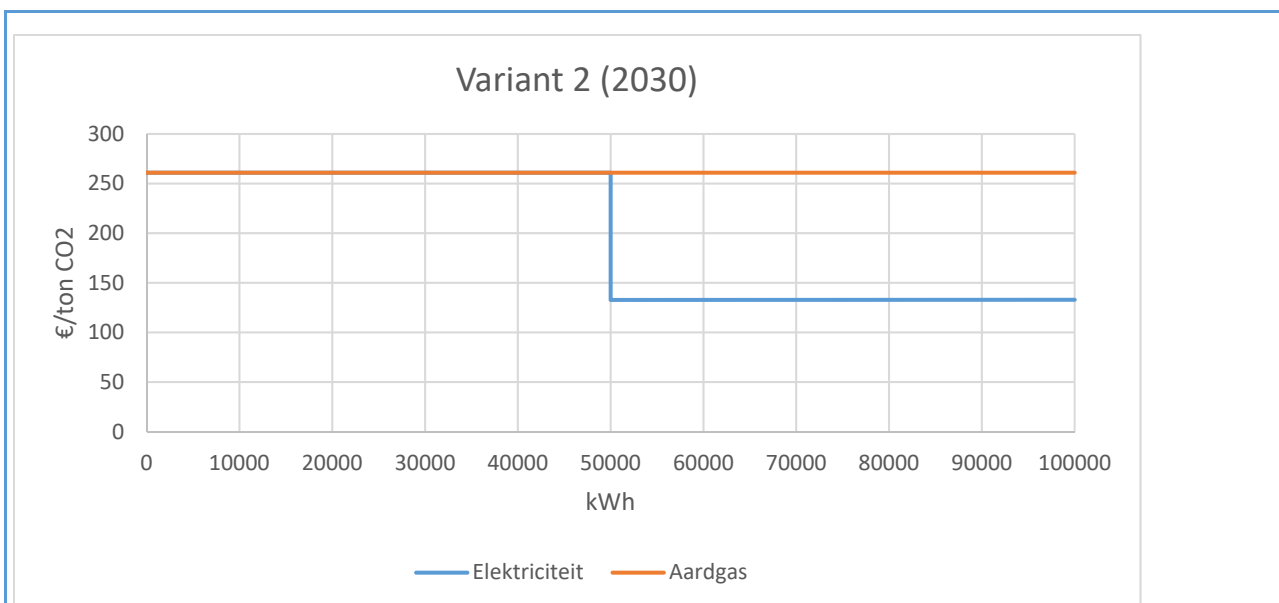
Oorspronkelijk kende de energiebelasting voor aardgas een aparte tariefsschijf voor verbruik onder de 5.000 m³. Deze schijf is per 1 januari 2013 samengevoegd met de schijf voor verbruik tussen 5.000 en 170.000 m³.

Overwogen kan worden om opnieuw een tariefsschijf voor aardgasverbruik onder de 5.000 m³ te introduceren. Daarmee komt de 1^e schijf voor aardgas qua energie-inhoud beter overeen met de 1^e en 2^e schijf voor elektriciteit. Vervolgens kan in deze schijven een balans worden gezocht in tarieven per ton CO₂-uitstoot. Deze schijven zijn met name relevant voor huishoudens en kleiner mkb en maatschappelijk vastgoed.

Aardgas	Lengte in m3	Lengte in kWh
1^e schijf (nieuw)	0 – 5.000	0 – 48.500
Elektriciteit		
1^e schijf		0 – 10.000
2^e schijf		10.000 – 50.000

Met onderstaande mutaties komen de 1^e en 2^e schijf elektriciteit en 1^e schijf voor aardgas in termen van €/ton CO₂-uitstoot in 2030 overeen. Deze variant zorgt voor een forse budgettaire derving, omdat enkel de tarieven voor elektriciteit worden verlaagd.

Aardgas	Mutatie	EB + ODE (2030) in ct/m3	EB + ODE (2030) in €/ton
1^e schijf (nieuw)	0	46,76	261
Elektriciteit			
1^e schijf	-2,8 cent	7,30	261
2^e schijf	-2 cent	7,30	261

*NB: de x-as is korter dan in de andere grafieken

Effecten	
Economie	<ul style="list-style-type: none"> Kan zorgen voor een economisch minder versturende energiebelasting: de keuze tussen verschillende besparingsopties wordt zo efficiënter en minder afhankelijk van de tariefstelling van de energiebelasting. Afhankelijk van de gekozen maatvoering kan de maatregel kostprijsverhogend werken voor Nederlandse bedrijven. In variant 1 zal de maatregel sterk lastenverzwarend werken voor MKB. Dit kan nadelig zijn voor de internationale concurrentiepositie van deze bedrijven.
Budgettaire aspecten	<ul style="list-style-type: none"> Afhankelijk van de gekozen maatvoering. Kan zowel budgettair neutraal als met een opbrengst of derving. Variant 1 is een voorbeeld van een (indicatief)budgettair neutrale optie voor 2030. Variant 2 laat een budgettaire derving zien.
Milieueffecten	<ul style="list-style-type: none"> Maakt de energiebelasting minder versturend, wat tot een betere prikkel voor CO₂-reductie kan leiden.
Overige effecten	<ul style="list-style-type: none"> Kan, afhankelijk van de gekozen maatvoering, zorgen voor (aanzienlijke) lastenverschuivingen tussen groepen verbruikers. Bij een verhoging van de tarieven voor aardgas, kan een verschuiving optreden naar het gebruik van (vrijgestelde) installaties voor warmtekrachtkoppeling voor warmteopwekking.
Uitvoeringsaspecten	<p>Structuuraanpassing (middelgroot).</p> <p>In het fiche worden twee varianten geschetst. Het wijzigen van de grenzen van de tariefschijven (variant 2) is een complexe structuuraanpassing. Voor de structuuraanpassing geldt een doorlooptijd 6-18 maanden.</p>